

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO. 410.011.03.2023

Agnieszka Gierach
Dyrektor Szkoły
Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „ŻAK”
ul. Farbiarska 4
97-200 Tomaszów Mazowiecki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/067 - Funkcjonowanie systemu finansowania szkół niepublicznych kształcących osoby dorosłe

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi
ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90
llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „ŻAK” ¹ , ul Farbiarska 4, 97-200 Tomaszów Mazowiecki
Kierownik jednostki kontrolowanej	Agnieszka Gierach, Dyrektor Szkoły, od 27 kwietnia 2020 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Agata Zająć, p.o. Dyrektora Szkoły, od 24 września 2018 r. do 26 kwietnia 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Pobieranie dotacji. 2. Wykorzystanie dotacji.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2023 do czasu zakończenia czynności kontrolnych, z uwzględnieniem okresu wcześniejszego, jeżeli miał związek z zakresem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontrolerzy	Stanisław Wlazło, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LLO/63/2023 z dnia 11 kwietnia 2023 r. Sylwia Piechota, specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LLO/65/2023 z dnia 11 kwietnia 2023 r.

(akta kontroli str. 1-5, 1916)

¹ Dalej: Liceum lub Szkoła.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2019-2022 w Liceum, dla którego organem prowadzącym było Centrum Nauki i Biznesu „Żak”, niezgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych⁴ prowadzono dokumentację potwierdzającą uczestnictwo uczniów w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych. Na listach obecności nie zapewniono czytelności podpisów uczniów, na których pobrano dotację. Ponadto dopuszczono do składania podpisów dotyczących tych zajęć edukacyjnych, w których następnie podpisani słuchacze nie uczestniczyli. Dyrektor Szkoły wykazała do dotacji uczniów, którzy nie spełnili wymaganego warunku uczestniczenia w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych (w łącznie 13 miesiącach w odniesieniu do pięciu słuchaczy spośród 40 objętych szczegółowym badaniem, tj. w 12,5%). Dodatkowo w przypadku 20 słuchaczy zgłoszonych do dotacji w łącznie trzech miesiącach, Dyrektor Szkoły nie wykazała spełnienia warunku otrzymania dotacji. Powyższe skutkowało pobraniem nienależnej dotacji w łącznej kwocie 2,5 tys. zł⁵.

Pomimo, że dane w systemie informacji oświatowej⁶ dotyczące przypisania ucznia do oddziałów były wykazane prawidłowo, to Szkoła niezgodnie ze stanem faktycznym przekazała dane dotyczące dat rozpoczęcia i zakończenia nauki przez słuchaczy oraz dane dotyczące trybu nauki dla czterech semestrów wiosennych w roku szkolnym 2021/2022.

W Liceum prawidłowo wykazywano absolwentów do dotacji za efekty kształcenia, na podstawie art. 26 ust. 5 ufzo. Dotacje bieżące otrzymane od Starostwa Powiatowego w Tomaszowie Mazowieckim⁷ w objętej próbie kwocie 81,9 tys. zł (tj. 16,4% rozliczonych środków w kwocie 499,2 tys. zł), przeznaczono na dofinansowanie realizacji zadań Liceum i wykorzystano na pokrycie wydatków określonych w art. 35 ust. 1 ufzo. W 99,5% wydatki te zostały prawidłowo wykazane w rozliczeniach dotacji za lata 2019-2022, przekazanych przez organ prowadzący do organu dotującego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Pobieranie dotacji

1.1. Liceum wpisane zostało do ewidencji szkół niepublicznych prowadzonej przez Powiat Tomaszowski pod numerem 194⁹. Od dnia 1 września 2019 r. Szkoła funkcjonowała jako czteroletnie liceum ogólnokształcące dla dorosłych, kształcąca w formie zaocznej¹⁰, której ukończenie umożliwiało uzyskanie wykształcenia średniego oraz świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego. Organem prowadzącym było Centrum Nauki i Biznesu „Żak” Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2023 r., poz. 1040, dalej: ufzo.

⁵ Nadmiernie pobrana dotacja stanowiła 0,5 % kwoty dotacji pobranej i rozliczonej przez Szkołę za lata 2019-2022 i dotyczyła łącznie 33 miesięcy.

⁶ Dalej: SIO.

⁷ Dalej: organ dotujący.

⁸ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Zaświadczenie 3/2018 z dnia 14 lutego 2018 r. – znak OKS.4330.3.2018.

¹⁰ Zaświadczenie 3/2019 z dnia 31 maja 2019 r. – znak WO.4330.4.2019. Zgodnie ze statutem w latach szkolnych 2019/2020-2021/2022 Szkoła mogła prowadzić klasy dla absolwentów gimnazjum, aż do likwidacji klas.

Liceum działało na podstawie Statutu nadanego mu przez organ prowadzący¹¹. W Statucie zawarto zapisy określone w art. 172 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe¹².

Określono w nim m.in.:

- cele i zadania Szkoły (m.in. zapewnienie każdemu słuchaczowi warunków do wszechstronnego rozwoju, umożliwienie zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych do uzyskania świadectwa ukończenia szkoły oraz dojrzałości, które realizowane są poprzez zapewnienie wykwalifikowanej kadry nauczycielskiej gwarantującej prawidłową realizację zadań dydaktycznych, organizację i dostosowanie bazy dydaktycznej do realizacji podstaw programowych i programów nauczania przedmiotów ogólnokształcących);
- organy i organizację szkoły, w tym. m.in. wskazano, że:
  - rok szkolny rozpoczyna się z dniem 1 września każdego roku, a kończy 31 sierpnia następnego roku i dzieli się na dwa semestry: jesienny i wiosenny,
  - słuchaczy przyjmuje się do szkoły dwa razy w roku: na semestr jesienny i wiosenny odpowiednio od 1 września do 31 stycznia i od 1 lutego do 31 sierpnia (za wyjątkiem Statutu obowiązującego w okresie od dnia 1 grudnia 2019 r. do 31 sierpnia 2020 r., w którym wskazano, że słuchaczy przyjmuje się na semestr jesienny od 1 września do 14 lutego i wiosenny od 15 lutego do 31 sierpnia.);
- wewnątrzszkolne zasady oceniania, klasyfikowania i promowania słuchaczy (wskazano m.in., że słuchacz otrzymuje promocję na semestr programowo wyższy, jeżeli ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych otrzymał pozytywne semestralne oceny klasyfikacyjne, do egzaminu semestralnego dopuszcza się słuchacza, który uczęszczał na poszczególne obowiązkowe zajęcia przewidziane w semestrze, w wymiarze co najmniej połowy czasu przeznaczonego na każde z tych zajęć oraz otrzymał z tych zajęć oceny uznane za pozytywne; słuchacza, który nie otrzymał promocji na semestr programowo wyższy, dyrektor Szkoły skreśla w drodze decyzji z listy słuchaczy, która musi być poprzedzona podjętą w tej sprawie uchwałą rady pedagogicznej);
- obowiązki słuchacza, w tym: zobowiązanie do przestrzegania postanowień zawartych w statucie, w szczególności m.in. potwierdzanie na listach obecności własnoręcznym podpisem swojej obecności na poszczególnych godzinach konsultacji;
- zasady rekrutacji do Szkoły (w tym m.in. postępowanie rekrutacyjne na semestr pierwszy i wyższe rozpoczynające się 1 września w latach szkolnych 2019/2020-2020/2021, a w semestrach następnych odpowiednio na kolejne semestry wyższe przeprowadza się odrębnie dla kandydatów będących absolwentami dotychczasowego gimnazjum i ośmioletniej szkoły podstawowej, a w latach szkolnych 2021/2022-2022/2023 dla kandydatów będących absolwentami ośmioletniej szkoły podstawowej; kandydatów, którzy posiadają świadectwo ukończenia branżowej szkoły I stopnia oraz dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej można przyjmując na trzeci semestr).

(akta kontroli str. 6-91)

¹¹ W okresie objętym kontrolą statut był pięciokrotnie zmieniany, tj. z dniem 1 grudnia 2019 r., 1 września 2020 r., 1 września 2021 r., 1 września 2022 r. i 8 listopada 2022 r.

¹² Dz. U. z 2023 r., poz. 900 ze zm. dalej: Prawo oświatowe.

W okresie objętym kontrolą w roku szkolnym:

- 2019/2020 do szkoły zapisanych było 220 słuchaczy¹³, w sześciu oddziałach. Szkołę ukończyło 70 słuchaczy, z tego pięciu uzyskało świadectwo dojrzałości,
- 2020/2021 do szkoły było zapisanych 180 słuchaczy¹⁴, w sześciu oddziałach. Szkołę ukończyło 44 słuchaczy, z tego dwóch uzyskało świadectwo dojrzałości,
- 2021/2022 do szkoły zapisanych było 169 słuchaczy¹⁵, w sześciu oddziałach. Szkołę ukończyło 46 słuchaczy, z tego czterech uzyskało świadectwo dojrzałości,
- 2022/2023 do szkoły było zapisanych 177 słuchaczy¹⁶, w sześciu oddziałach. Szkołę ukończyło 19 słuchaczy, z tego dwóch uzyskało świadectwo dojrzałości.

(akta kontroli str. 92-98)

W okresie objętym kontrolą Szkoła pobierała opłaty/czesne z tytułu kształcenia w wysokości:

- 99 zł miesięcznie za cały okres nauki w przypadki umów zawartych w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 11 listopada 2022 r.,
- 99 zł miesięcznie z zaznaczeniem corocznego wzrostu tej opłaty o 10 zł w przypadku umów zawartych w okresie od 12 listopada 2022 r. do 20 kwietnia 2023 r.,
- 139 zł miesięcznie od dnia 21 kwietnia 2023 r. z zaznaczeniem corocznej podwyżki czesnego o 10 zł miesięcznie.

(akta kontroli str. 186-187, 194-255, 1673-1674)

1.2. W okresie objętym kontrolą Szkoła, zgodnie z art. 14 ust. 3 pkt 4 Prawa oświatowego, prowadziła dokumentację przebiegu nauczania ustaloną dla szkół publicznych, którą stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji¹⁷, stanowiły m.in.: [1] księga słuchaczy¹⁸, [2] dzienniki lekcyjne¹⁹, [3] arkusze ocen słuchaczy²⁰, [4] protokoły egzaminów semestralnych²¹ i [5] uchwały Rady Pedagogicznej dotyczące klasyfikowania i promowania uczniów oraz ukończenia Szkoły²².

(akta kontroli str. 298-374, 741-870, 941-1162)

Analiza dokumentacji przebiegu nauczania 40 słuchaczy²³ wykazała, że:

- stosownie do § 8 ust. 2 i 5 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu nauczania dzienniki lekcyjne zawierały: [1] dane słuchaczy w danym oddziale, [2] semestralny rozkład zajęć, [3] wpisane oceny (bieżące, z egzaminów i semestralne), [4] tematy przeprowadzonych zajęć edukacyjnych, [5] podpisy nauczycieli, potwierdzające przeprowadzenie zajęć, [6] ilości przeprowadzonych zajęć; [7] do dzienników załączone były listy obecności;
- liczba realizowanych zajęć była zgodna z semestralnym wymiarem godzin²⁴ ustalonym dla danego oddziału;

¹³ Według stanu na 30 września.

¹⁴ Według stanu na 30 września.

¹⁵ Według stanu na 30 września.

¹⁶ Według stanu na 30 września.

¹⁷ Dz. U. poz. 1646, ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie dokumentacji przebiegu nauczania.

¹⁸ O której mowa w § 4 ust. 5 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu nauczania.

¹⁹ O których mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu nauczania.

²⁰ O których mowa w § 14 ust. 1 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu nauczania; dalej: arkusze ocen.

²¹ O których mowa w § 17 pkt 3 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu nauczania.

²² O których mowa w § 17 pkt 1 lit. a rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu nauczania.

²³ Wybranych w sposób celowy spośród słuchaczy, na których Szkoła w okresie objętym kontrolą pobierała dotację.

²⁴ Wg danych zbadanych dzienników lekcyjnych.

- prawidłowo prowadzono arkusze ocen, które zawierały m.in.: dane identyfikacyjne uczniów, oceny wyników klasyfikacji semestralnej i końcowej, daty i wyniki²⁵ uchwał Rady Pedagogicznej, daty i przyczyny opuszczenia szkoły, informacje o wydaniu świadectwa ukończenia szkoły, podpisy wypełniających arkusze;
- słuchacze byli klasyfikowani i promowani na podstawie uchwał Rady Pedagogicznej, o których mowa w § 17 pkt 1 lit a rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu nauczania.

(akta kontroli str. 741-1474)

1.3. Szkoła wprowadzała do SIO dane identyfikacyjne słuchaczy, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej²⁶ oraz dane dziedzinowe w związku z nauką w Szkole, o których mowa w art. 14 ww. ustawy. Na podstawie badania poprawności i kompletności wprowadzonych danych, obejmującego próbę 40 słuchaczy, stwierdzono, że: [1] dane dziedzinowe, dotyczące: dat przypisania słuchaczy do oddziału, statusu słuchaczy, semestru były zgodne z dokumentacją przebiegu nauczania; [2] dane dotyczące rozpoczęcia i zakończenia nauki oraz formy prowadzonych zajęć nie zawsze były zgodne z dokumentacją rekrutacyjną oraz danymi zawartymi w księdze słuchaczy (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 741-751, 1605-1647)

1.4. W latach 2019-2022 organ prowadzący pobrał i rozliczył dla Szkoły dotację w łącznej wysokości 499.152,60 zł, w tym: w 2019 r. - 177.761,43 zł, w 2020 r. - 132.869,95 zł, w 2021 r. - 87.829,98 zł, a w 2022 r. - 100.691,24 zł, z czego dotacja za efekty kształcenia stanowiła kwotę: w 2020 r. 3.010,11 zł, a w 2022 r. 7.389,90 zł²⁷. Stawki dotacji obowiązujące w latach 2019-2022 dla niepublicznych podmiotów na terenie powiatu tomaszowskiego na słuchacza liceum ogólnokształcącego dla dorosłych, kształconego w formie zaocznej, wynosiły: w 2019 r. - 87,01 zł, w 2020 r. - 92,23 zł, w 2021 r. - 72,11 zł, w 2022 r.: w okresie od stycznia do kwietnia - 72,11 zł, od maja do sierpnia - 59,02 zł, zaś od września do grudnia - 60,06 zł. W 2023 r. stawka dotacji na słuchacza pozostała na poziomie 60,06 zł²⁸. W wyniku przeprowadzonej w 2021 r. przez organ dotujący kontroli pobrania dotacji za lata 2018-2020, organ prowadzący dokonał zwrotu nienależnie pobranej dotacji (szerzej opisano w pkt 2.2. Wystąpienia pokontrolnego).

(akta kontroli str. 167-180, 256-278, 375-384, 397-438, 1675, 1761-1762)

W okresie objętym kontrolą Szkoła nie prowadziła imiennej ewidencji słuchaczy, na których w poszczególnych miesiącach pobrano dotację. Dotacje te otrzymywano na podstawie przedkładanych organowi dotującemu miesięcznych informacji o łącznej liczbie uczniów uczestniczących w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych²⁹. Szkoła nie przekazywała organowi dotującemu danych o uczniach, wymogu takiego nie wprowadzała obowiązująca w latach 2020-2023 uchwała w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji. Sporządzone przez Dyrektora Szkoły na potrzeby kontroli wykazy uczniów, na których pobrano dotację w wybranych łącznie 27 miesiącach³⁰ badanego okresu nie zawsze pokrywały się z przekazaną

²⁵ Odpowiednio informację o promowaniu, niepromowaniu, ukończeniu szkoły bądź nieukończeniu.

²⁶ Dz.U. z 2022 r., poz. 2597, ze zm., dalej: ustawa o SIO.

²⁷ W 2019 r. i 2021 r. Szkoła nie otrzymywała dotacji za efekty kształcenia.

²⁸ Stan na dzień 12 maja 2023 r.

²⁹ Uchwała nr XLVII/383/2018 Rady Powiatu w Tomaszowie Mazowieckim w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji niepublicznym szkołom o uprawnieniach szkół publicznych oraz placówkom niepublicznym oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania. Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2018 r. poz. 2816., dalej: uchwała w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji.

³⁰ Za miesiąc wrzesień 2019 r., za miesiące luty-grudzień 2020 r., za miesiące styczeń-wrzesień 2021 r. i za miesiące styczeń-luty oraz czerwiec-sierpień 2022 r. Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły, wykazy zostały sporządzone na podstawie list obecności uczniów.

organowi dotującemu informacją o liczbie uczniów uczestniczących w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych w poszczególnych miesiącach. Różnice stwierdzono w odniesieniu do łącznie 15 z ww. 27 miesięcy. Za 13 z ww. 15 miesięcy za lata 2019-2020 Szkoła zwróciła w 2022 r. pobraną w nadmiernej wysokości dotację³¹. W pozostałych trzech miesiącach (tj. w miesiącu styczniu, marcu i kwietniu 2021 r.) stwierdzono różnice pomiędzy danymi przekazanymi organowi dotującemu, a liczbą zidentyfikowanych przez Dyrektora uczniów, na których Szkoła pobrała dotację (dotyczyły odpowiednio dwóch, dziewięciu i dziewięciu słuchaczy) (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 1796,-1797, 1935-1937, 1943-1944)

Na 40 słuchaczy, objętych szczegółowym badaniem, Liceum z tytułu ich uczestnictwa w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych w latach 2019-2022, uzyskało łącznie 37.710,82 zł, w tym w 2019 r. (od września) 4.611,53 zł, w 2020 r. 13.557,81 zł, w 2021 r. 9.230,08 zł, w 2022 r. 10.311,40 zł.

(akta kontroli str. 1924-1933)

Analiza frekwencji badanej próby 40 słuchaczy na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych wykazała, że [1] w przypadku pięciu słuchaczy za łącznie 13 miesięcy pobrano dotację w nadmiernej wysokości na łączną kwotę 1 066,22 zł w związku z niespełnieniem warunku uczestnictwa w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*); [2] na listach obecności słuchacze złożyli podpisy również na zajęciach, które zostały odwołane (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

Ponadto stwierdzono przypadki potwierdzania przez uczniów obecności na zajęciach nieczytelnymi podpisami (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 1163-1474, 1917-1923)

Przeprowadzone w Szkole oględziny³² czterech zajęć edukacyjnych prowadzonych dla łącznie sześciu semestrów³³ wykazały, że: [1] listy obecności każdorazowo znajdowały się w salach lekcyjnych; [2] w przypadku zajęć dla łącznie pięciu semestrów³⁴ liczba słuchaczy obecnych na zajęciach była niezgodna z liczbą osób podpisanych na listach obecności, w tym w dwóch przypadkach na zajęciach nie było żadnego słuchacza. Ponadto podpisy słuchaczy złożone były w miejscach przeznaczonych dla wszystkich godzin zajęć planowanych w tym dniu³⁵, tj. przed ich realizacją (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*); [3] w jednym przypadku uczniowie nie przyszli na zajęcia i nie podpisali listy obecności.

(akta kontroli str. 1588-1604)

Czterej uczniowie czwartego semestru³⁶, których podpisy znajdowały się na listach obecności z dnia 4 czerwca 2023 r., a którzy nie byli na zaplanowanych na ten dzień zajęciach z podstaw przedsiębiorczości, w złożonych zeznaniach potwierdzili własnoręcznie złożonych podpisów. Zeznali, że: [1] nie uczestniczyli w zajęciach edukacyjnych w dniu 4 czerwca 2023 r.; [2] listy obecności podpisali dnia poprzedniego razem z udostępnionymi w tym dniu listami obecności z dnia 3 czerwca 2023 r.³⁷, w dwóch przypadkach jako przyczynę³⁸ wskazano przekazaną informację

³¹ Zwrot dotacji był wynikiem przeprowadzonej w 2021 r. przez organ dotujący kontroli prawidłowości udzielenia dotacji. Opisano szerzej w pkt 2.2 Wystąpienia pokontrolnego.

³² Oględziny przeprowadzono w dniu 4 czerwca 2023 r. Dyrektor Szkoły została poinformowana o oględzinach w tym samym dniu, bezpośrednio przed ich przeprowadzeniem.

³³ Zajęcia edukacyjne z języka polskiego prowadzone dla semestru piątego, zajęcia edukacyjne z informatyki prowadzone łącznie dla semestru trzeciego i szóstego, zajęcia edukacyjne z podstaw przedsiębiorczości prowadzone były łącznie dla semestru pierwszego i czwartego, zajęcia z chemii prowadzone były łącznie dla semestru drugiego i semestru piątego.

³⁴ W tym trzy zajęcia prowadzone były łącznie dla dwóch oddziałów każde.

³⁵ Oględziny przeprowadzono w godzinach od 8:20 do godziny 11:40, planowane w tym dniu zajęcia kończyły się najpóźniej o godz. 18:45 a najwcześniej o godzinie 12:05.

³⁶ Przesłuchano czworo słuchaczy semestru czwartego, których podpisy znajdowały się na listach obecności.

³⁷ Jeden uczeń nie pamiętał czy listy były udostępnione łącznie za dwa dni.

³⁸ W tym w jednym przypadku jako przypuszczalną przyczynę.

od nauczyciela, że materiał został zrealizowany i nie muszą przychodzić na zajęcia w kolejnym dniu; [3] Szkoła nie wymagała podpisywania przez nich w dniu 3 czerwca 2023 r. listy obecności na dzień kolejny; uczniowie potwierdzili, że każdorazowo był to ich wybór; [4] Szkoła udostępniała uczniom do podpisu listy obecności na początku lub w trakcie trwania zajęć; [5] uczniowie podpisywali listy obecności na cały dzień z góry lub na jeden przedmiot z góry, głównie żeby uniknąć zamieszania i szukania listy na kolejnych godzinach zajęć.

Przesłuchany w charakterze świadka nauczyciel przedmiotu podstawy przedsiębiorczości zaprzeczył, że w dniu 3 czerwca przekazał uczniom informację, że mogą nie przychodzić na zajęcia w niedzielę 4 czerwca. Zeznał, iż listy obecności zawsze pobiera w pokoju nauczycielskim przed rozpoczęciem zajęć, a listy z dnia 4 czerwca 2023 r. były omyłkowo załączone wraz z listami obecności na dzień 3 czerwca 2023 r., o czym nie miał świadomości. Nie wiedział również, że w dniu 3 czerwca zostały podpisane listy na dzień kolejny. Zeznał ponadto, że nie spotkał się z sytuacją, że listy obecności podpisywane są przez uczniów za cały dzień z góry.

(akta kontroli str. 1588-1604, 1650-1666)

1.5. Na wysłane zapytania do uczniów z badanej grupy, dotyczące ustalenia czy osoby, na które organ prowadzący pobrał dotację, faktycznie kształcili się w Szkole, 12 uczniów udzieliło twierdzących odpowiedzi, w tym dwie osoby potwierdziły uczestnictwo w zajęciach edukacyjnych w miesiącach, za które Szkoła pobrała dotację, jedna osoba zaprzeczyła³⁹, pozostałe zaś nie pamiętały bądź nie udzieliły odpowiedzi. Osiem osób oświadczyło, że listy obecności podpisywane były w salach lekcyjnych. Łącznie 28 osób nie odpowiedziało na prośbę o informację.

Szkoła nie wykazywała do dotacji osób nieżyjących, co zweryfikowano w rejestrze PESEL na podstawie próby obejmującej pięciu słuchaczy urodzonych w latach 1942-1965. Żaden ze słuchaczy w badanej próbie nie był jednocześnie słuchaczem w innych szkołach.

(akta kontroli str. 610-716, 1667-1670, 1946)

1.6. W okresie objętym kontrolą sześć osób, które ukończyło Liceum, wykazanych zostało do organu dotującego w celu uzyskania dotacji za tzw. „efekt kształcenia”. Analiza dokumentacji przebiegu nauczania tych słuchaczy wykazała, że dane dotyczące słuchaczy zgodne były z dokumentacją przebiegu nauczania, uzyskali oni świadectwo dojrzałości, o którym mowa w art. 26 ust 5 pkt 1 ufzo oraz wykazani zostali do dotacji z zachowaniem warunków określonych w art. 33 ust. 1 pkt 3 ufzo.

Naukę w Liceum w semestrze szóstym, kończącym się w kwietniu 2022 r. pobierało 39 słuchaczy⁴⁰. Spośród ww. słuchaczy Liceum ukończyło 34 słuchaczy, co stanowiło 87,2% pobierających naukę w Liceum⁴¹, natomiast dwóch słuchaczy (tj. 5,9% słuchaczy którzy w kwietniu 2022 r. ukończyli naukę) zdało egzamin maturalny i otrzymało świadectwo dojrzałości.

(akta kontroli str. 167-180, 1671-1674, 1710-1732, 1761-1762, 1772)

³⁹ Uczeń, w trakcie przeprowadzonego przesłuchania potwierdził obecność na zajęciach oraz własnoręczność podpisów złożonych na listach obecności z miesiąca, za który Szkoła pobrała na ucznia dotację. Wyjaśnił, iż pomyłkowo wskazał w przekazaniu NIK informacji, że nie uczestniczył w zajęciach.

⁴⁰ 39 słuchaczy pobierało naukę na pierwszym semestrze (IX 2019-I 2020), z czego 10 słuchaczy otrzymało promocję na semestr drugi, zaś 29 zostało skreślonych z listy słuchaczy, bądź zrezygnowało; 13 słuchaczy pobierało naukę na drugim semestrze (II 2020 – VI 2020), w tym trzech nowo dopisanych, z czego 11 słuchaczy otrzymało promocję na semestr trzeci, a dwóch zostało skreślonych z listy słuchaczy, bądź zrezygnowało; 64 słuchaczy pobierało naukę w trzecim semestrze (IX 2020-I 2021), w tym 53 nowo dopisanych, z czego 37 słuchaczy otrzymało promocję na czwarty semestr, a 27 zostało skreślonych, bądź zrezygnowało; 43 słuchaczy pobierało naukę na czwartym semestrze (II 2021-VI 2021), w tym sześciu nowo dopisanych, z czego 35 słuchaczy otrzymało promocję na piąty semestr, a 8 skreślono z listy słuchaczy lub zrezygnowało; 46 słuchaczy pobierało naukę na piątym semestrze (IX 2021-I 2022), w tym 11 nowo dopisanych, z czego 34 otrzymało promocję na semestr szósty, zaś 12 zostało skreślonych z listy słuchaczy, bądź zrezygnowało.

⁴¹ Z tego 10 słuchaczy złożyło deklarację do egzaminu maturalnego zdawanego w 2022 r.

1.7. W okresie objętym kontrolą, Liceum nie było kontrolowane przez Kuratorium Oświaty.

Badanie dokumentacji przebiegu nauczania w Liceum przeprowadzone na przykładzie oddziału rozpoczynającego naukę 1 września 2019 r. w cyklu trzyletnim wykazało, że w Liceum zrealizowano wymaganą liczbę godzin, określoną w szkolnych planach nauczania Liceum dla ww. oddziałów, które były z kolei zgodne z ramowym planem nauczania dla liceum ogólnokształcącego dla dorosłych prowadzącego zajęcia w formie zaocznej, stanowiącym załącznik nr 12 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych⁴².

(akta kontroli str. 732-740, 1671-1674)

Przeprowadzone w Szkole oględziny potwierdziły, że Szkoła posiadała sprzęt komputerowy z dostępem do internetu, którego obowiązek posiadania wynikał z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia⁴³, był on jednak w niewystarczającej ilości, aby zapewnić korzystanie z pomocy dydaktycznych przez wszystkich zapisanych do oddziału uczniów. W trakcie oględzin stwierdzono, że prowadzone były połączone zajęcia z informatyki dla dwóch semestrów liczących łącznie 67 słuchaczy (tj. dla semestru trzeciego, do którego zapisanych było 45 słuchaczy oraz dla semestru szóstego, do którego zapisanych było 22 słuchaczy), w sali wyposażonej w 11 stanowisk bez dostępu do sieci internet, z uwagi na trwający egzamin z przedmiotu. Dyrektor jako salę przeznaczoną do prowadzenia zajęć z informatyki wskazała również inne pomieszczenie, wyposażone w 24 stanowiska komputerowe z dostępem do internetu. Na zajęciach z informatyki w dniu oględzin obecnych było jedynie dwóch z 67 ww. słuchaczy.

(akta kontroli str. 1588-1604)

Dyrektor wyjaśniła, że nauczyciel prowadził zajęcia z wykorzystaniem pracy w grupach i małych zespołach, w ten sposób realizując treści podstawy programowej. Takie formy pracy pozwalają słuchaczom doskonalić swoje umiejętności twórczego rozwiązywania problemów.

(akta kontroli str. 1798-1807)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wprowadzane przez Liceum do SIO dane dziedzinowe słuchaczy dotyczące dat rozpoczęcia lub zakończenia nauki w Szkole oraz dane dotyczące trybu kształcenia, nie zawsze były zgodne z dokumentacją przebiegu nauczania i statutem. Analiza danych zawartych w systemie SIO dla wybranej próby 40 słuchaczy wykazała, że:
  - w łącznie 49 na 100 przypadków nieotrzymania promocji w badanym okresie⁴⁴ (oraz w jednym przypadku rezygnacji z nauczania) i skreślenia uczniów z listy słuchaczy w księdze słuchaczy, nie wprowadzono w SIO daty zakończenia ich nauki. W tym w 41 przypadkach uczniowie rozpoczęli ponownie naukę w Szkole, co zostało potwierdzone wpisem w księdze słuchaczy, tym samym również data rozpoczęcia przez nich nauki nie miała odzwierciedlenia w dacie wpisanej w SIO. W pozostałych ośmiu z 49 ww. przypadków słuchacze nie podjęli ponownie nauki w Szkole;

⁴² Dz.U. z 2012 poz. 204

⁴³ Dz. U. z 2018 r. poz. 467, ze zm.

⁴⁴ Część słuchaczy z badanej próby wielokrotnie nie otrzymało promocji i było skreślanych z listy słuchaczy, po czym ponownie składali podania o przyjęcie do Szkoły i rozpoczynali naukę powtarzając semestr.

- w innych 25 przypadkach data rozpoczęcia nauki w SIO była niezgodna z datą wykazaną w księdze słuchaczy i dokumentach rekrutacyjnych. Dla 19 przypadków różnice wynosiły od sześciu do 41 dni, w sześciu przypadkach 153, 156, 168, 185, 363 i 1082 dni;
- w SIO wskazano stacjonarny tryb nauki w oddziałach semestru wiosennego w roku szkolnym 2021/2022⁴⁵, pomimo że zgodnie z przyjętym statutem Szkoła prowadziła kształcenie w systemie zaocznym.

Powyższe było niezgodne z art. 30 ustawy o SIO w związku z art. 44 ust 1 i art. 14 pkt 31 ww. ustawy. W myśl ww. przepisów Szkoła lub placówka oświatowa przekazuje do bazy danych SIO dane identyfikacyjne i dane dziedzinowe ucznia, zaś dane dziedzinowe w związku z nauką ucznia w szkole obejmują m.in.: datę rozpoczęcia i datę zakończenia nauki w szkole. Podmiot zobowiązany do przekazywania danych do zbioru danych szkoły i zbioru danych ucznia przekazuje dane do bazy danych SIO, w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana w stanie faktycznym. Ponadto zgodnie z art. 111 ustawy o SIO podmioty prowadzące bazy danych oświatowych obowiązane są do sprawdzenia kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym danych gromadzonych przez nie w bazach danych oświatowych, z wyjątkiem danych, które zostały przekazane z innych baz danych oświatowych.

(akta kontroli str. 17-91, 741-751, 1605-1647, 1945)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, iż w wyniku błędu nie wprowadzono każdorazowo daty zakończenia nauki oraz daty rozpoczęcia ponownie nauki słuchacza zgodnej z księgą słuchaczy oraz wskazano w poszczególnych semestrach tryb nauki stacjonarnej zamiast zaocznej.

W kilku przypadkach (w których system zezwolił) Szkoła poprawiła daty w trakcie kontroli NIK.

(akta kontroli str. 1798-1807, 1854-1852, 1873-1877)

2. W latach 2019-2022 Liceum pobrało dotację na pięciu słuchaczy w łącznie 13 miesiącach (na 40 skontrolowanych słuchaczy⁴⁶), którzy: [1] nie spełnili warunku uczestnictwa w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych, o którym mowa w art. 26 ust. 2 ufzo (dotyczyło to pięciu słuchaczy w łącznie pięciu miesiącach), [2] nie spełnili ww. warunku w lutym 2020 r., dla dotacji przekazanych za okres od 1 marca do końca sierpnia 2020 r.⁴⁷ (dotyczyło to jednego słuchacza za łącznie sześć miesięcy), [3] nie spełnili ww. warunku w miesiącu czerwcu, dla dotacji przekazanych za miesiące lipiec i sierpień⁴⁸ (dotyczyło to jednego słuchacza za łącznie dwa miesiące). Powyższe skutkowało pobraniem dotacji w nadmiernej wysokości w łącznej kwocie 1.066,22 zł⁴⁹.

(akta kontroli str. 1917-1933)

Dyrektor Szkoły jak przyczynę pobrania dotacji na słuchaczy, którzy nie spełnili obowiązku uczestnictwa w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych wskazała błędne wykazanie liczby uczniów w informacji kierowanej do organu dotującego i błędne wyliczenie frekwencji.

(akta kontroli str. 1873-1881, 1896-1898)

⁴⁵ 14 osób z badanej próby w semestrze wiosennym roku szkolnego 2021/2022 było słuchaczami odpowiednio na pierwszym (jedna osoba), drugim (pięć osób), trzecim (sześć osób) i czwartym (dwie osoby) semestrze nauki.

⁴⁶ Ustaleń dokonano na podstawie sporządzonych przez Dyrektora Szkoły wykazów uczniów, na których Szkoła pobrała dotację w wybranych miesiącach, zestawień okresów, za które pobrano na wybranych uczniach dotację oraz na podstawie list obecności.

⁴⁷ Zgodnie z § 10 ust. 1 i ust. 1a rozporządzenia w sprawie szczególnych rozwiązań.

⁴⁸ Zgodnie z art. 26 ust. 4 ufzo.

⁴⁹ W tym za 2020 r. 645,61 zł, za 2021 r. 360,55 zł i za 2022 r. 60,06 zł.

3. Szkoła za trzy miesiące 2021 r., wbrew obowiązkowi wynikającemu z § 4 ust. 2 uchwały w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji, w informacjach miesięcznych przekazanych organowi dotującemu nie podała rzeczywistej liczby uczniów uczestniczących w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych. Szkoła nie była w stanie zidentyfikować wszystkich uczniów, na których w miesiącach styczeń, marzec i kwiecień 2021 r. pobrała dotację. W sporządzonych w trakcie kontroli imiennych zestawieniach słuchaczy Dyrektor wykazała odpowiednio 94, 79 i 79 osób, podczas gdy w miesięcznych informacjach przekazywanych za ten okres organowi dotującemu⁵⁰ wskazano, że odpowiednio 96, 88 i 88 uczniów uczestniczyło w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych. Tym samym nienależnie pobrano dotację na dwóch słuchaczy za miesiąc styczeń, na dziewięciu słuchaczy za miesiąc marzec i dziewięciu słuchaczy za miesiąc kwiecień 2021 r. (tj. łącznie za 20 słuchaczy) w łącznej kwocie 1.442,20 zł.

(akta kontroli str. 128, 130-131, 1501-1506, 1512-1516, 1859-1862, 1936)

Dyrektor wyjaśniła, że dotacja za miesiąc styczeń 2021 r. była wyliczana na podstawie liczby uczniów wykazanych w miesiącu październiku 2020 r. Po przeprowadzonej w 2021 r. kontroli organu dotującego obejmującego lata 2018-2020, Szkoła musiała zwrócić dotację za dwóch słuchaczy. W wyniku błędu w obliczeniach Szkoła omyłkowo w niektórych miesiącach w latach 2018-2020 wykazywała błędną liczbę słuchaczy.

Dyrektor wskazała, że w wyniku błędu w miesiącu marcu i kwietniu 2021 r. w informacji miesięcznej złożonej Staroście Tomaszowskiemu wskazano 88 słuchaczy z frekwencją.

(akta kontroli str. 1773-1779, 1878-1881)

NIK zwraca uwagę, że po przeprowadzonej w Szkole przez organ dotujący kontroli, w wyniku której zwrócono m.in. dotację nienależnie pobraną za dwóch słuchaczy w miesiącach październik, listopad i grudzień 2020 r. ustalaną na podstawie ich frekwencji w miesiącu październiku, Szkoła nie dokonała zwrotu dotacji pobranej za dwóch uczniów za styczeń 2021 r., pomimo że dotacja za ten miesiąc była pobrana również na podstawie błędnie wyliczonej frekwencji z października 2020 r. Do obowiązków Szkoły należało podanie w informacjach przekazywanych organowi dotującemu w każdym miesiącu rzeczywistej liczby uczniów spełniających określony w art. 26 ust. 2 ufo warunek otrzymania dotacji.

4. Podpisy uczniów potwierdzające udział w zajęciach nie zawsze były czytelne, co stwierdzono w odniesieniu do 11 słuchaczy⁵¹ w wyniku badania wybranych list obecności potwierdzających udział w zajęciach edukacyjnych.

Było to naruszeniem przepisu art. 26 ust. 3 ufo, stosownie do którego uczestnictwo uczniów w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, o którym mowa w ust. 2, potwierdza się na tych zajęciach ich własnoręcznymi, czytelnymi podpisami na listach obecności.

(akta kontroli str. 1163-1474)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, iż wraz z nauczycielami zwraca uwagę słuchaczom, jak bardzo ważne są ich czytelne podpisy na listach obecności. Pobrana została dotacja na tych słuchaczy, gdyż spełnili oni obowiązek minimum 50% frekwencji w danym miesiącu składając podpisy na liście obecności.

(akta kontroli str. 1878-1881)

⁵⁰ Miesięczne informacje zawierały ogólną liczbę uczniów, na których pobrano dotację. Organ dotujący nie identyfikował imiennie uczniów na których przekazywał dotację.

⁵¹ Z badanej próby 40 słuchaczy.

NIK zwraca uwagę, iż wymóg zachowania czytelności podpisów na listach obecności wynikał z dokonanej przez ustawodawcę zmiany art. 26 ust. 3 ufo obowiązującej od 1 stycznia 2019 r.⁵². Zmiana polegała na zastąpieniu wyrazu "własnoręcznymi" wyrazami "własnoręcznymi, czytelnymi". Ustawodawca wyraźnie tym samym wskazał, że dowodem uczestnictwa słuchaczy na zajęciach są listy obecności, na których obecność potwierdzona jest czytelnym podpisem. Zgodnie z orzecnictwem celem wprowadzenia tej zmiany było m.in. uniknięcie jakichkolwiek wątpliwości co do okoliczności, czy dany słuchacz był obecny w danym dniu w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych finansowanych ze środków publicznych⁵³. Obowiązkiem szkoły było wykazanie w wiarygodny sposób, że dotacja przysługuje na konkretnego ucznia, co wymaga uzyskania przez szkołę czytelnego podpisu na listach obecności⁵⁴.

5. W Szkole dopuszczono do podpisania przez słuchaczy list obecności na zajęciach edukacyjnych, w których uczniowie ci nie uczestniczyli, w tym do podpisania list z jednodniowym wyprzedzeniem oraz z góry na wszystkie godziny planowanych zajęć w danym dniu.

Powyższe ustalono w wyniku przeprowadzonych w dniu 4 czerwca 2023 r. oględzin zajęć edukacyjnych, w trakcie których stwierdzono, że liczba słuchaczy obecnych na zajęciach była niezgodna z liczbą osób podpisanych na listach obecności, tj.: [1] na zajęciach języka polskiego, informatyki i chemii prowadzonych dla trzech semestrów⁵⁵ różnica pomiędzy liczbą osób podpisanych na liście obecności, a liczbą osób uczestniczących w zajęciach wynosiła od jednej do 15 osób; [2] na zajęciach z informatyki i podstaw przedsiębiorczości prowadzonych dla dwóch semestrów⁵⁶ nie było żadnych uczniów, pomimo że listy obecności były podpisane przez odpowiednio ośmiu i 44 słuchaczy. Na ww. listach obecności podpisy słuchaczy złożone były na wszystkich godzinach zajęć planowanych w dniu 4 czerwca, tj. przed ich realizacją, przy czym najwcześniej wg planu zajęcia kończyły się o godzinie 12:05, a najpóźniej o godzinie 18:45⁵⁷. Czworo słuchaczy przedmiotu podstawy przedsiębiorczości przesłuchanych w charakterze świadka zeznało, że listy obecności z dnia 4 czerwca podpisali dnia poprzedniego, a Szkoła udostępniła im listy na dzień 4 czerwca łącznie z listami na dzień 3 czerwca.

Ponadto analiza frekwencji badanej próby 40 uczniów wykazała, że w czerwcu 2022 r. słuchacze podpisali listy obecności na zajęciach, które zostały odwołane, tj. w dniach 11 i 12 czerwca słuchacze semestru odpowiednio piątego i trzeciego podpisali listy obecności na zajęciach z języka polskiego⁵⁸, pomimo że zajęcia zostały odwołane⁵⁹.

Powyższy sposób postępowania z listami obecności był niezgodny z art. 8 ust. 5 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu nauczania, w myśl którego integralną częścią dziennika lekcyjnego są listy obecności słuchaczy na zajęciach edukacyjnych, na których słuchacze potwierdzają podpisem obecność na poszczególnych godzinach zajęć.

(akta kontroli str. 1588-1604, 1659-1666)

⁵²Art. 26 ust. 3 ufo. zmieniony został przez art. 44 pkt 10 lit. b ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy - Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 2245).

⁵³Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z 1 września 2021 r. sygn. I SA/OI 335/21.

⁵⁴Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z 13 listopada 2020 r., sygn. akt I SA/Lu 321/20

⁵⁵Zajęcia z języka polskiego dla semestru piątego, zajęcia z informatyki dla semestru szóstego, zajęcia z chemii dla semestru drugiego.

⁵⁶Zajęcia z informatyki dla semestru trzeciego, zajęcia z podstaw przedsiębiorczości dla semestru czwartego.

⁵⁷Oględziny zostały przeprowadzone w godzinach 8:20 – 11:40.

⁵⁸Tj. na dziesięć godzinach w dniu 11 czerwca i trzech godzinach w dniu 12 czerwca.

⁵⁹Listy obecności zawierają adnotacje dot. odwołania zajęć.

Dyrektor wyjaśniła, iż słuchacze omyłkowo podpisali się w dniu 3 czerwca 2023 r. na liście z dnia 4 czerwca oraz na listach z 11 i 12 czerwca 2022 r.

(akta kontroli str. 1878-1881)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK negatywnie ocenia realizację przez Szkołę zadań związanych z procesem pobierania dotacji. W latach 2020-2022 Liceum wykazało do dotacji uczniów, którzy nie spełnili warunku wymaganej frekwencji na zajęciach edukacyjnych, co dotyczyło 12,5% uczniów z badanej próby (tj. pięciu z 40 słuchaczy objętych kontrolą). Ponadto Szkoła nie była w stanie zidentyfikować 20 uczniów, na których pobrano dotację w trzech miesiącach 2021 r., tym samym w informacjach miesięcznych przekazanych organowi dotującemu nie podała rzeczywistej liczby uczniów z frekwencją za wskazane okresy. Powyższe działania skutkowały pobraniem dotacji w nadmiernej wysokości w łącznej kwocie 2,5 tys. zł. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły również błędów w dokumentacji szkoły potwierdzającej uczestnictwo uczniów w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych dotyczących nieczytelnych podpisów uczniów na listach obecności oraz dokonywania podpisów w listach na zajęciach, w których uczniowie nie brali udziału. Ponadto przeprowadzone na próbie 40 słuchaczy badanie wykazało, że choć dane w SIO dotyczące przypisywania ucznia do oddziałów były wykazane prawidłowo, to Szkoła niezgodnie ze stanem faktycznym przekazała dane dotyczące dat rozpoczęcia i zakończenia nauki przez słuchaczy oraz dane dotyczące trybu nauki dla czterech semestrów wiosennych w roku szkolnym 2021/2022.

Szkoła prawidłowo wykazywała swoich absolwentów do dotacji za efekty kształcenia.

OBSZAR

2. Wykorzystanie dotacji

Opis stanu faktycznego

2.1. W latach 2019–2022 Liceum wykorzystało dotację w łącznej wysokości 499.152,60 zł z tego:

- 177.761,43 zł w 2019 r., w tym na: wynagrodzenia nauczycieli 21.532,61 zł, wynagrodzenia pozostałych pracowników 38.050,48 zł, pochodne od wynagrodzeń 30.272,02 zł, zakup materiałów i wyposażenia 1.500,47 zł, wydatki eksploatacyjne 1.262,15 zł, zakup książek i pomocy dydaktycznych 12,50 zł, zakup usług 46.985, 22 zł, wynajem pomieszczeń 38.082,61 zł, pozostałe wydatki bieżące 63,37 zł;
- 132.869,95 zł w 2020 r., w tym na: wynagrodzenia nauczycieli 21.980,44 zł, wynagrodzenia pozostałych pracowników 25.166,77 zł, pochodne od wynagrodzeń 18.566,41 zł, zakup materiałów i wyposażenia 2.474,20 zł, wydatki eksploatacyjne 759,85 zł, zakup książek i pomocy dydaktycznych 210,48 zł, zakup usług 40.985,91 zł, wynajem pomieszczeń 22.704,92 zł, pozostałe wydatki bieżące 20,97 zł;
- 87.829,98 zł w 2021 r., w tym na: wynagrodzenia nauczycieli 29.684,45 zł, wynagrodzenia pozostałych pracowników 15.662,50 zł, pochodne od wynagrodzeń 23.011,66 zł, zakup materiałów i wyposażenia 806,77 zł, wydatki eksploatacyjne 1.624,57 zł, zakup książek i pomocy dydaktycznych 227,59 zł, zakup usług 1.671,24 zł, wynajem pomieszczeń 15.109,95 zł, pozostałe wydatki bieżące 31,25 zł;
- 100.691,24 zł w 2022 r., w tym na: wynagrodzenia nauczycieli 29.041,79 zł, wynagrodzenia pozostałych pracowników 21.089,74 zł, pochodne od wynagrodzeń 16.803,75 zł, zakup materiałów i wyposażenia 4.444,41 zł, wydatki eksploatacyjne 1.985,18 zł, zakup książek i pomocy dydaktycznych 105,60 zł, zakup usług 2.096,44 zł, wynajem pomieszczeń 25.086,49 zł, pozostałe wydatki bieżące 37,84 zł.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że w ramach ustalonego budżetu przez organ prowadzący, Szkoła mogła dokonywać zakupów materiałów biurowych i drobnego wyposażenia, a o pozostałych wydatkach decydował organ prowadzący Szkołę⁶⁰.

Kontroli poddano wybrane wydatki⁶¹ na zakup materiałów i wyposażenia, zakup książek i innych pomocy dydaktycznych oraz usług w łącznej wysokości 81.882,92 zł⁶². Wydatki te zostały poniesione w roku budżetowym, na który została udzielona dotacja zgodnie z art. 35 ust. 3 ufzo. W wyniku oględzin stwierdzono, że zakupione z środków dotacji wyposażenie⁶³ znajdowało się w Szkole i było wykorzystywane do realizacji jej zadań, zgodnie z art. 35 ust. 1 ufzo. W badanej próbie, jako „zakup książek i pomocy dydaktycznych” rozliczono wydatki (łącznie 435,87 zł – 0,5% badanych) m.in. na: zakup znaczków opłaty pocztowej, opłaty za przesyłki pocztowe, zakup giloszy, rejestrów wydanych zaświadczeń, świadectw i legitymacji. Łącznie rozliczone przez organ prowadzący do organu dotującego w latach 2019-2022 wydatki na książki i pomoce dydaktyczne wynosiły niespełna 557 zł.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, iż nie posiadała wiedzy z jakich przyczyn ww. wydatki zostały zakwalifikowane jako „zakup książek i innych pomocy dydaktycznych”, gdyż kwalifikacji wydatków dokonywał organ prowadzący Szkołę.

(akta kontroli str. 269-294, 375-609, 1873-1877)

2.2. W 2021 r. Starostwo Powiatowe w Tomaszowie Mazowieckim przeprowadziło w Liceum kontrolę w zakresie prawidłowości udzielania dotacji oświatowej za lata 2018-2020. W wyniku kontroli stwierdzono, że Szkoła pobrała dotację w nadmiernej wysokości w 2018 r. o kwotę 930,93 zł i w 2020 r. o kwotę 14.018,96 zł, zaś w 2019 r. w zaniżonej kwocie o 87,01 zł. Pobranie dotacji w nadmiernej wysokości było wynikiem zawyżenia liczby uczniów uprawnionych do otrzymania dotacji w 2018 r. o łącznie 11 osób⁶⁴ i w 2020 r. o łącznie 152 osoby⁶⁵, natomiast w 2019 r. liczba uczniów została zaniżona o jedną osobę⁶⁶.

Decyzją z dnia 3 marca 2022 r.⁶⁷ Starosta Tomaszowski określił organowi prowadzącemu Szkołę, tj. Centrum Nauki i Biznesu „Żak” Sp. z o.o. wysokość dotacji podlegającej zwrotowi, jako dotacji pobranej w latach 2018-2020 w nadmiernej wysokości na kwotę 14.862,88 zł. Powyższa kwota została zwrócona wraz z odsetkami na rachunek Starostwa w dniu 28 marca 2022 r.

W latach 2019-2023 nie było wydanych wyroków sądowych orzekających o zwrocie dotacji przez Szkołę. W badanym okresie organ prowadzący zaskarżył czynności Zarządu Powiatu Tomaszowskiego w postaci zaniżenia kwoty dotacji na rzecz Liceum za marzec 2020 r. i za kwiecień 2020 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi⁶⁸

⁶⁰ M.in. zatrudniał pracowników Szkoły, podpisywał umowy dotyczące świadczenia usług na rzecz Szkoły.

⁶¹ Dobrane w sposób celowy.

⁶² Zakup materiałów i wyposażenia - 4.325,57 zł (789,51 zł w 2019 r., 1.281,45 zł w 2020 r., 2.254,61 zł w 2022 r.), zakup książek i innych pomocy dydaktycznych – 435,87 zł (12,50 zł w 2019 r., 217,23 zł w 2020 r., 180,21 zł w 2021 r., 25,93 zł w 2022 r.), zakup usług - 77.121,48 zł (43.271,10 zł w 2019 r., 33.850,38 zł w 2020 r.).

⁶³ M.in. komputer przenośny wraz z oprogramowaniem, meble na wyposażenie Szkoły.

⁶⁴ Ustalono przez organ dotujący przypadki podawania przez Szkołę zawyżonej liczby uczniów spełniających w 2018 r. wymóg uczestnictwa w 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych wykazywanych w miesięcznych informacjach, w porównaniu do liczby spełniających ten wymóg wg list obecności dotyczyły sześciu miesięcy, a różnice wynosiły od jednego do dziewięciu słuchaczy, zaś w dwóch miesiącach stwierdzono wykazywanie zaniżonej liczby uczniów, tj. o jedną i dziewięć osób.

⁶⁵ Ustalono przez organ dotujący przypadki podawania przez Szkołę zawyżonej liczby uczniów spełniających w 2020 r. wymóg uczestnictwa w 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych wykazywanych w miesięcznych informacjach, w porównaniu do liczby spełniających ten wymóg wg list obecności dotyczyły każdego miesiąca, a różnice wynosiły od jednego do dwunastu słuchaczy.

⁶⁶ Ustalono przez organ dotujący przypadki podawania przez Szkołę zawyżonej liczby uczniów spełniających w 2019 r. wymóg uczestnictwa w 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych wykazywanych w miesięcznych informacjach, w porównaniu do liczby spełniających ten wymóg wg list obecności dotyczyły dwóch miesięcy, a różnice dotyczyły jednego i 28 słuchaczy, zaś w pięciu miesiącach stwierdzono wykazywanie zaniżonej liczby uczniów, tj. od czterech do maksymalnie dwunastu słuchaczy.

⁶⁷ Znak: OIS.4331.1.2022.

⁶⁸ Dalej: WSA.

odrzucał skargi uznając, że sprawy nie dotyczą właściwości sądu administracyjnego⁶⁹. Dyrektor Szkoły nie posiadała informacji czy i w jakich innych postępowaniach sądów administracyjnych związanych z pobraniem lub wykorzystaniem dotacji uczestniczyła Szkoła bądź w innych postępowaniach związanych z udzieleniem przez organ dotujący dotacji dla Szkoły.

(akta kontroli str. 256-268, 375-438, 1671-1674, 1743-1752)

2.3. Dyrektor Szkoły nie zidentyfikowała problemów związanych z pobraniem i wykorzystaniem dotacji, o których mowa w art. 26 ust. 2 i 5 ufzo. Natomiast pozytywnie oceniła część wprowadzonych rozwiązań rozporządzeniem w sprawie szczególnych rozwiązań wskazując, że pozwoliły one na utrzymanie finansowania szkół dla dorosłych w okresie, w którym słuchacze nie mieli fizycznej możliwości potwierdzania obecności na zajęciach, własnoręcznym podpisem na listach obecności. Negatywnie oceniła natomiast zmianę § 10 ust. 12 ww. rozporządzenia wskazując, że: „nie dość, że uwzględniła tylko tych słuchaczy, którzy rozpoczęli naukę w szkole na pierwszym semestrze (pomijając słuchaczy wyższych semestrów), to na dodatek sposób sformułowania tego przepisu był nieczytelny”.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że w okresie objętym kontrolą, nie stwierdziła nieprawidłowości w związku z nadzorem w zakresie prawidłowości wykazywania uczestnictwa uczniów, w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych w celu uzyskania dotacji i nie składała w tym zakresie korekt informacji do organu dotującego. Wskazała też, że „aktualna stawka dotacji w Liceum, w nieznacznym stopniu pokrywa koszty funkcjonowania Szkoły. Pozostałą większość kosztów pokrywa organ prowadzący Szkołę z własnych środków”.

Dyrektor Szkoły nie zajęła stanowiska w sprawie opinii szkoły na temat jednoznaczności przepisów ufzo dotyczących wykorzystania dotacji oraz ich stosowania w praktyce kontrolnej przez daną jst, wskazując, że „Szkoła uczestniczy tylko w działaniach na etapie kontroli poprzez udostępnianie dokumentacji oświatowej szkoły i przebiegu procedur nauczania”.

(akta kontroli str. 1764-1766, 1878-1881)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działalność Szkoły w obszarze wykorzystania dotacji. Poniesione wydatki wykazane w rozliczeniu dotacji dotyczyły kontrolowanej Szkoły i zostały poniesione zgodnie z przeznaczeniem określonym w art. 35 ust. 1 ufzo oraz w roku budżetowym, na który dotacja została udzielona. Szkoła wykonała postanowienia decyzji administracyjnej i dokonała zwrotu ustalonej przez organ dotujący kwoty dotacji pobranej w nadmiernej wysokości za lata 2018-2020. Ustalenia dotyczące rozliczania zakupów biurowych jako wydatki na zakup książek i pomocy dydaktycznych, z uwagi na nieznaczną skalę nie miały wpływu na dokonaną ocenę.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

⁶⁹ Postanowienie WSA z dnia 6 sierpnia 2020 r., sygn.. akt I SA/Ld 292/20 oraz Postanowienie WSA z dnia 13 stycznia 2021 r. sygn.. akt I SA /Ld 548/20.

- Wnioski
- 1) Dokonanie, w uzgodnieniu z organem prowadzącym, zwrotu dotacji pobranej w nadmiernej wysokości wraz z należnymi odsetkami.
  - 2) Ponowne wyliczenie frekwencji słuchaczy uprawniającej do pobrania dotacji w poszczególnych miesiącach badanego okresu, z uwzględnieniem ich obecności na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych potwierdzonych czytelnymi podpisami oraz dokonanie zwrotu dotacji za okresy, dla których frekwencja została ustalona w oparciu o nieczytelne podpisy.
  - 3) Prowadzenie dokumentacji przebiegu nauczania w sposób zapewniający potwierdzanie czytelnym podpisem przez słuchaczy ich obecności na listach obecności na poszczególnych godzinach zajęć.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 6 października 2023 r.

Kontrolerzy
Stanisław Wlazło
Główny specjalista k.p.

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
p.o. Dyrektora
Piotr Walczak

podpis

Sylwia Piechota
Specjalista k.p.

podpis